

[Ana Sayfa](#) | [Araştırmalar](#) | [Editör](#) | [Site Haritası](#)

[ENGLISH](#)

22 Ekim 2006 Pazar, İyi Gunler

- Sosyal Hizmet Mesleği
- Mesleki Bilgiler
- SHU Yazıları
- SHU Yayınları
- SHU Araştırmaları
- SHU İsim Listesi
- Sosyal Hizmet Alanları
- Çocuk Refahı
- Gençlik Alanı
- Yaşlılık ve Sorunları
- Aile Sorunları
- Sosyal Sorunlar
- Engelliler ve Sorunları
- Tıbbi Sosyal Hizmet
- İş İlanları
- Kurum İlanları
- Elaman İlanları
- İş İlanı Verme
- Bireysel Gelişim
- Bireysel Gelişim
- NLP
- Toplam Kalite
- Beden Dili
- İletişim Bilgisi
- Halkla İlişkiler
- Ana-Baba Okulu
- Sosyal Bilimler
- Sosyoloji
- Psikoloji
- Sosyal Siyaset
- Sosyal Siyaset Bilgileri
- Kitap / Sanat
- Kültür/Sanat
- Kitap Tanıtımı
- İnsan Hakları
- İnsan hakları Bilgileri

Hızlı Erişim

[Erişim](#)

Google

Ara

Web www.sosyalhizmetuzmani.org

ÇALIŞAN ÇOCUKLARA SAĞLIK HİZMETİ SUNUMU :TÜRKİYE DENEYİMİ

Çocukların çalıştırılması bu yüzyılın son yarısında geliştirilen tüm değerlere, tüm insan hakları belgelerine aykırıdır. Ama bir o kadar bu değerlere aykırı olan şeyler var: Yoksulluk, işsizlik, eğitimsizlik, sağlık hizmetlerinden yararlanamamak, sosyal güvencesizlik.

Hangisi öncelik taşıyor ?

"Çocuk çalıştırılmaz" derken, "ailesi tarafından bakılması" gerektiği varsayılıyor. Böylece "toplum", yükü "aile"ye atıyor. Ailenin yetişkin bireyleri de, "aş, iş, yarın" telaşında koşuştururken çocuğu yanlarında buluyorlar. Çocuk bu çabaya, ailenin bir bireyi olarak ve kendi can kaygısıyla kayıtsız kalamıyor ve önce ailesine destek, sonra da kendi geleceğini güvence altına alabilmek kaygısıyla çalışıyor.

[Google Reklamları](#)

[Bu sitede reklam ver](#)

[Work and Travel Idealsas](#)

Zengin hazır iş ve eyalet seçeneği Tel 0 212 292 39 04

www.idealsas.com

[Eyebaths & Safety Showers](#)

Suitable for Safety Applications IST - İşçi Sağlığı Teçhizatı Ltd.

www.ist.com.tr

[1001 Çocuk 1001 Dilek 06](#)

Yoksul Çocukların Dilekleri Gerçek Oluyor !

www.1001dilek.com

Bu noktada, çocukluğunu yaşamak, iyi bir eğitim görmek, "aşırı (extreme)" yada "hoşgörülemez (intolerable)" işlerde çalışmamak onun için lüktür.

Ancak ailesinin gelir dilimi yükseldikçe, toplumun "aile yükü"ne katkısı arttıkça, çaresizliği azalacak ve seçim yapabilmesi gündeme gelecektir.

Çocukların toplumun geleceği olduğu sık sık söylenir. Toplumun kendi geleceğine sahip çıkması da en doğal savunma mekanizmasıdır. Bundan ötürü, çalışan çocukların toplum tarafından korunması ve kollanması gerektiği, üzerinde anlaşılmış bir olgudur.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nce yapılan çalışmalar ülkemizde, çalışan çocuk sayısının 3 850 000 dolaylarında olduğunu göstermektedir (TABLO).

Kardeş sayısının artışının çocuğun çalışma yaşamına girişini arttırdığı aynı verilerden ortaya çıkmaktadır (TABLO).

Bu çocukların bir bölümü, hem okuyan ve hem de çalışan çocuklardır. Bu onlara bir yönüyle avantaj sağlarken, koruma olanaklarının sınırlılığı dolayısıyla aynı zamanda bir dezavantaj da olmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı'nca yapılan çalışmalar, çocuklarda iş kazalarının küçümsenmeyecek bir olgu olduğunu; bizim yaptığımız çalışmalar da, meslek hastalıkları konusunda, hiç bir şekilde kayda geçirilmemiş bir yükseklik bulunduğunu ortaya koymaktadır (TABLO).

Çalışan çocuklardan, 2.970.000'ini oluşturan % 77'sine, okullarda ulaşmak olasıdır. Çünkü, bu öğrenciler, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan ilköğretim, lise ve çıraklık eğitimi merkezlerine devam etmektedirler. Ama ülkemizde hiçbir okulda öğrenci sağlık merkezi bulunmamaktadır. Rehber öğretmenler de, çocukların çalışıp çalışmadıklarını sorgulamamaktadırlar.

Ülkemizde çalışan çocukların sorunları ile ilgili çözüm önerileri üzerinde çalışırken, iki önemli hedefin ortaya çıktığı görülmüştür. Bunlardan birincisi uzun erimli program hedefleridir. Çocukların çalışma yaşamından tamamen uzaklaştırılması, uzun ve zorlu bir çalışmayı gerektirmektedir. Herşeyden önce, yoksulluk ve işsizlikle savaşarak, onların çalışmalarına yol açan yaşamsal gereksinimlerin ortadan kaldırılması gereklidir. Buna koşut olarak, tüm toplum, kapsamlı bir sosyal güvenlik şemsiyesinin

[Bize Ulaşın](#)

[Google Reklamları](#)

altına alınmalıdır. Çocukların bir yıl önce 8 yıla çıkarılan temel zorunlu eğitimleri, 12 yıla çıkarılmalı ve meslek eğitimi beslenmelidir.

Bütün bunların gerçekleşmesi bir gecede sağlanamaz. Onun için, bu çalışmalarını "uzun erimli program etkinlikleri" olarak görüyoruz.

Buna karşın, geçecek bu "uzun" süre içinde, çalışacak ve zedelenecek olan çocuklar için kayıtsız mı kalınacaktır? Biz Fişek Enstitüsü olarak, bu konudaki çalışmalarımızı "kısa erimli program" başlığı altında topladık ve çocukların yaşamını kolaylaştırmaya onlara yardımcı olmaya yöneldik.

Fişek Modeli olarak adlandırdığımız bu program, çalışan çocuklara sağlık-sosyal yardım hizmetleri götürmeyi; mühendislik önlemleriyle çalışma ortamlarını düzeltmeyi hedeflemektedir. Bunun için, sanayi sitelerinde sağlık merkezleri kuruyoruz. Yıl boyunca açık olan bu merkezlere, ilk yardım gereksinmesi içinde olan ya da hastalanan çocuklar başvurabilmektedir.

Bunun yanında çocuk çalıştıran küçük işyerlerine uzanan "mobil ünitlerimiz" var. Bir muayene odası şeklinde düzenlenen bu taşıtlar, tüm çalışanların ve çocukların, periyodik sağlık muayenelerinin yapılabilmesi için elverişli bir ortam oluşturmaktadır. İşyerlerine gittiğimiz için, hekimlerimizin, çocukların çalıştıkları ortamı görmeleri, değerlendirmeleri ve muayenelerinde de işten kaynaklanan sağlık tehlikelerini hesaba katmaları mümkün olmaktadır.

Öte yandan, endüstri hijyenisti ve iş güvenliği mühendislerimizin, işyerlerini gezmesi, çalışanlarla ve işverenlerle görüşmesinden sonra, kaza ya da hastalıklara yol açan olumsuz çevre koşullarının düzeltilmesi; çalışanların eğitilmesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Hiç kuşkusuz, bu çalışmalar, ancak bir grup işverence hoş karşılanmakta ve desteklenmektedir. Kendi dışındakilere karşı, acımasız ve egoist tutum içinde olan işverenler de az değildir. Onlar, bizim işyerlerine bile girmemize izin vermemektedirler. Öralarda çalışan çocuklarla bağlantı kurabilmemiz için 2 yol vardır: 1.) Birincisi, ilk yardım+tedavi merkezimize başvurması, 2) İkincisi, haftada bir gün yasal olarak gitmek zorunda oldukları Çıraklık Eğitim Merkezlerinde bağlantı kurmamız. Biz her iki yolu da kullanıyoruz. Bu yolla sağlık hizmeti sunduğumuz çalışan çocuk sayısı da hızla yükselmektedir.

Fişek Modeli, dinamik bir modeldir. Bugünkü noktamıza bir anda değil, basamak basamak çıkarak yükseldik.

Bu basamaklar şunlardır:

Sanayide Sağlık Merkezi

"Yürüyen Klinik" ile küçük işyerlerine hizmet

Çıraklık Eğitim Merkezleri'nde (ÇEM) okul sağlığı hizmeti

Hizmetin araç-gereç yönünden zenginleştirilmesi

Çevresel ölçüm ve işyeri ortamının değerlendirilmesi hizmeti

"Takım"ın (professionals) zenginleştirilmesi

"Sağlık Dostu" hizmeti (Hizmetin hastaların sağaltımı ve sağlık danışmanlığı yönünün geliştirilmesi)

"İşçi Sağlığı İş Güvenliği Sergievi" Çalışması

"İş Güvenliği Hizmeti"nin geliştirilmesi

Kampanyalar

* "Sigaraya Başlamayın"

* "Çocuk Kimliği"

* "Kadın Kimliği ve Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesi"

11. "Bilgi Belge Merkezi (BBM)" veya "Çalışan Çocuklar İçin Bilim Merkezi" ve Çalışan Çocuk Araştırmaları

* Çocukların Sağlık ve Sosyal Sorunları

* Çocuklar için Tehlikeli İşler ve Koşullar

* Kimyasalların Çocuk Gelişmesi Üzerindeki Etkileri

* Çocuk İşçilik ve Nüfus Politikalar

12. Kurumsal İlişkiler ve Ortak Çalışmalar

Yarın, bizi gördüğünüz bu noktada da olmayacağız.

Çalışmalarımızı, benzerlerinden ayıran bazı karakteristikler var:

1. Çok bilimli ve çok kesimli yaklaşım
2. İşçi sağlığı iş güvenliği konusunda olgun bir takım oyunu kurmak,
3. Toplum hekimliği felsefesinin izleyicisi olması,
4. Sosyal risk gruplarını ve yaşam koşullarının değerlendirilmesini hedeflemek,
 5. Çalışan küçük kızların, toplumun sosyal-kültürel altyapısı içerisindeki sorunlarını ortaya koymak ve bunların çözümü için onlarla birlikte programlar geliştirmek,
 6. Kurduğumuz sistemin, yinelenebilir ve yenilenebilir özelliğiyle birlikte kazandığı dinamizm ve katılımcı mekanizmalar
 7. Tek bir odak çevresinde örgütlenen birden fazla kümelerden oluşması,
 8. Yerel güç odaklarından ve hükümetten bağımsız olmak,
 9. Uygulama çalışmalarını akademik çalışmalarını uyumlu olarak birarada tutmak; tüm bulgu ve deneyimleri yazılı yayınlarla dokümanete etmek.

Bu websitesi
Google AdSense ile
gelir elde ediyor.

Get photo software
from Google

Ürün veya hizmetinizi
aramakta olanlara ulaşın.
Google AdWords kullanın.

Çalışmalarımızı, "model" çalışma olarak nitelmemizin 2 önemli nedeni daha var:

(1) Biz çalışan çocuklara yönelik olarak NGO'larca gerçekleştirilen, bu ve benzeri çalışmaların, topluma yalnızca yol göstermek, "model" üretmesi gerektiğini; bunları yaygınlaştırmanın toplumun ve sosyal devletin "vefa borcu" olduğunu düşünüyoruz.

(2) Bir diğer nedeni de, NGO'lar için de, bir model niteliği taşıması ve onların toplumsal rollerini sorgulamaları ve yönlendirmeleri için araç olması gerektiği yönündeki düşüncemizdir. Bize göre, NGO'lar, toplumun dönüşümünde, insanların aktive edilmesinde, yapacakları somut ve üretken eylem programları ile çok önemli roller oynayacaklardır.

Gerek Enstitümüzü ve gerekse çalışan çocuklarla ilgili uyguladığımız programı, bugün bulunduğu noktaya getirmemiz kolay olmamıştır. 24 profesyonel ve 100'ü aşkın gönüllü insanı kullanıyoruz. Ankara, İstanbul ve Denizli gibi üç büyük sanayi kentinde, 5 uygulama merkezimiz & iş güvenliği sergievimiz, 4 mobil ünitimiz var. İşçi sağlığı iş güvenliği, çocuk işçilik, çalışan çocuklar arasındaki cinsel ayrımcılık konularında, ülkemizdeki bir çok ilke imzamız attık. Alanımızdaki tek ve en uzun ömürlü, periyodik yayını "Çalışma Ortamı"nı, 6 yıldır çıkarıyoruz.

Küçük işyerleri arasında kurduğumuz ortak işçi sağlığı ve iş güvenliği servislerinden yararlanan işyeri sayısı 650 civarında; toplam işçi sayısı 7000, çalışan çocuk sayısı ise 2000 kadardır.

Çalışmalarımıza başladığımız 1982 yılında, finansman için, herhangi bir toplum fonu ya da uluslararası kaynak kullanmadık. Yalnızca toplumla bire bir ilişkilere, çocuk çalıştıran küçük işyerlerine sunulan hizmet karşılığı alınan parasal katkılardan ve Enstitü çalışanlarının özverisinden güç aldık. Bu, bugün de, çalışmalarımızın en önemli destekleyicisidir. Küçük sanayi alanında verdiğimiz hizmetlerden, İşyeri ortamına yönelik çevresel ve biyolojik ölçüm ve yetişkin işçilerin tıbbi muayeneleri için işverenden ücret alırken, 15 yaşın altındaki çalışan çocuklara ücretsiz hizmet veriyoruz ve özellikle onların toplu olarak buldukları alanlara giderek görüşmeler ve tarama muayeneleri yapıyoruz.

16 yıllık uğraşımızda, iki uluslararası örgütten katkı gördük. 1985 yılında The Population Council / MEAWARDS 'ın ve 1992-1998 yılları arasında Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO / IPEC) katkısı... Bu iki uluslararası kuruluş, çalışmalarımızın bir zıplama yapabilmesi için elverişli ortamı sağlamış ve bizi yüreklendirmiştir. Verilen her proje desteğinin ardından "sürdürülebilirliğini" sağlanmıştır. Her iki kuruluşa ve bizi sahiplenen Türkiye'nin küçük işyeri işvereni ve işçisi ve çalışan çocuklarına bir kez daha teşekkür etmek isteriz.

Bu kez çalışmalarımızı, çocukların, yaşam koşullarına ve cinsiyet eşitsizliklerine yöneltmeye başladık. Sanayi Sitelerinde olduğu gibi yaşama alanlarında da toplum merkezleri kurmayı amaçlıyoruz. Bu toplum merkezlerini de çalışan çocuklarla daha sıcak ilişkiler kurabileceğimiz "tatil kampları" ile bağlantılandırmaya çalışıyoruz. Bu konuda finans desteği için Avrupa Birliği ile temaslarımız sürüyor. Bunun sonuçlandırılabilmesi için sizlerin de katkılarını bekliyoruz.

Bizi okuduğunuz için teşekkür eder ve toplumun üzerine titremesi gereken tüm sosyal risk grupları üzerindeki duyarlılığınızın sürmesini dileriz.

Fişek Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Merkezi Vakfı

Selanik Cad. 52/4 Kızılay-Ankara
Tel : 0.312.4197811, Faks : 0.312.4252801
<http://www.fisek.org.tr/>

SAYFA BAŞI GERİ DÖN

